

a) Podaj nazwę terytorium, które: (0-12 pkt)

- a) osadzono Krzyżaków w 1226 roku -
- b) było lennem seniora wg statutu Krzywoustego -
- c) zostało sprzedane przez Bolesława Rogatkę Brandenburgii -
- d) było częścią Marchii Brandenburskiej na wschód od Odry -
- e) zostało zdobyte w 1116 przez Krzywoustego -
- f) zajął je Brzetysław po swej łupieżczej wyprawie na Polskę -
- g) podporządkował je sobie Kazimierz Wielki w latach 1340 – 1349 -
- h) posiadał swoje „państwo” Miećław (Masław)
- i) było ojcowizną Łokietka -
- j) było tzw. „dobrami oprawnymi” Salomei – wdowy po Krzywoustym -
- k) dla, którego Kazimierz Wielki ogłosił statut wiślicki -
- l) Bolesław Chrobry zajął wracając z Kijowa

2. Podaj nazwę miejscowości, która była: (0-12 pkt)

- a) na Śląsku wzorem dla miast lokowanych na prawie magdeburskim
- b) w państwie krzyżackim wzorem dla miast lokowanych na prawie magdeburskim
- c) gościła w roku 1339 papieskich sędziów rozstrzygających spór polsko-krzyżacki -
- d) świadkiem hołdu Krzywoustego złożonego cesarzowi Lotarowi -
- e) świadkiem hołdu Bolesława Kędzierzawego złożonego cesarzowi Fryderykowi I -
- f) miejscem koronacji Przemysła II -
- g) miejscem koronacji Władysława Łokietka -
- h) miejscem zamachu na Leszka Białego i jego śmierci -
- i) miejscem zamachu na Przemysła II i jego śmierci -
- j) ulubioną siedzibą Władysława Hermana -
- k) siedzibą biskupa w Polsce roku 990 -
- l) klęski i śmierci Henryka Pobożnego -

3. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (stawiając „X”), czy fałszywe („O”) (0-12 pkt)

- a) Kazimierz Odnowiciel przejął władzę w Polsce dzięki niemieckiej pomocy
- b) Centrum sprawowania władzy z Gniezna do Krakowa przeniósł Bolesław Szczodry
- c) Arcybiskup Jakub Świnka koronował Wacława II na króla Polski.
- d) Krzywousty w swoim testamencie przewidział dla najmłodszego syna Kazimierza ziemię sieradzko-łęczycką
- e) W 1025 roku miały miejsce w Gnieźnie prawdopodobnie dwie koronacje.
- f) Pierwszy opis państwa Mieszka I zawdzięczamy pewnemu handlarzowi niewolników.
- g) Na szlacheckim folwarku podstawową siłą roboczą byli pracownicy najemni.
- h) Od ziemi folwarcznej szlachcic płacił królowi podatek zwany pogłównym.
- i) W państwie wczesnopiastowskim zarządcą grodu był komes.
- j) Patronem Polski w XII w. był św. Florian.
- k) Socha to miara powierzchni ziemi.

- l) W XV w. wykształcił się w Polsce parlament składający się z trzech stanów sejmujących: króla, senatu i izby poselskiej.

4. Przyporządkuj daty do wydarzeń

(0-6 pkt)

powstanie Związku Pruskiego	A) 1466
klęska Zakonu pod Świecinem	B) 1462
zdobycie przez Polaków Chojnic	C) 1457
bitwa na Zalewie Wiślanym	D) 1460
zwycięstwo Zakonu pod Chojnicami	E) 1454
zdobycie (kupienie) Malborka	F) 1463
	G) 1440

5. Podaj datę:

(0-12 pkt)

- a) unii horodelskiej
- b) II pokoju toruńskiego
- c) bitwy pod Płowcami
- d) założenia Akademii Krakowskiej
- e) koronacji Przemysła II
- f) starcia Henryka Pobożnego z Mongołami
- g) testamentu Krzywoustego
- h) ostatecznej utraty przez seniora kontroli nad Pomorzem Zachodnim
- i) koronacji Bolesława Szczodrego
- j) traktatu w Budziszynie
- k) męczeńskiej śmierci św. Wojciecha
- l) przybycia Dobrawy do Mieszka I

6. Do nazw plemion dopisz symbole ich głównych grodów:

(6 pkt)

Milczanie	A) Arkona
Ślężanie	B) Budziszyn
Polanie	C) Wrocław
Goplanie	D) Gdańsk
Ranowie	E) Kraków
Wiślanie	F) Poznań
	G) Kruszwica

7. Podaj imię, bądź imię i nazwisko opisanych postaci:

(12 pkt)

- a) kronikarz i biskup krakowski, twórca legendy św. Stanisława
- b) władca Polski, który wydał dla szlachty przywilej nietykalności osobistej i majątkowej

- c) koronowany w Gnieźnie władca, który dwukrotnie wkraczał do Kijowa
- d) zwyciężył Krzyżaków pod Świecinem
- e) autor monumentalnej Kroniki Królestwa Polskiego
- f) syn królewski, który przejął władzę w Polsce buntując się przeciwko swemu bratu – także królowi
- g) wszechmocny palatyn Władysława Hermana, obalony przez jego synów
- h) biskup, kanclerz dwóch królów Władysławów
- i) król Polski, który zwolnił ziemię szlachecką z podatków
- j) arcybiskup gnieźnieński, który w XIII w. dwukrotnie dokonywał koronacji na króla Polski
- k) niemiecki kronikarz, syn przeciwnika Mieszka I spod Cedyni
- l) amant i niedoszły mąż królowej Jadwigi

8. Do podanych niżej definicji dopisz odpowiednie terminy: (10pkt)

- a) Pierwsze dwa łacińskie słowa przywileju jedleńskiego zapewniającego nietykalność osobistą szlachcie -
- b) Zasada dziedziczenia tronu zgodnie, z którą władza była dziedziczona po mieczu w linii najstarszego syna -
- c) Znany z jedenastowiecznego skrótu dokument będący najprawdopodobniej donacją Mieszka I na rzecz Stolicy Apostolskiej -
- d) Zgromadzenie szlachty prowincjonalnej, podejmującej w czasach jagiellońskich decyzje w zakresie ustawodawstwa lokalnego -
- e) Jeden z najstarszych zabytków polskiego piśmiennictwa, pochodzący z XIV w. przykład sztuki kaznodziejskiej
- f) Monopole gospodarcze monarchy -
- g) Jednostronna moneta tzn. pozbawiona tzw. „reszki”, wybijał ją min. Mieszko III Stary i Kazimierz Sprawiedliwy -
- h) Podatek płacony przez feudała władcy od łana ziemi chłopskiej, ustalony przywilejem koszyckim na 2 grosze -
- i) Wykonane w brązie dzieło, które w 18-tu odcinkach pokazuje życie i męczeńską śmierć św. Wojciecha -
- j) Urzędnik nazywany „ramieniem królewskim”, zarządzający królewszczyznami, wprowadzony w Polskę przez Wacław II, ostatecznie uformowany przez Kazimierza Wielkiego -

9. Jakiemu władcy (podaj imię i przydomek lub „numer”) podporządkowany był(o) : (12 pkt)

- Śląska w

- a) 1000 r. -
- b) 1040 r. -

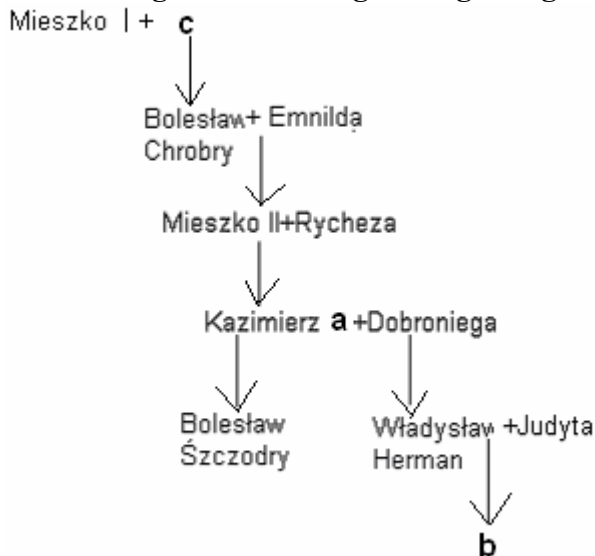
- c) 1103 r. -
- d) 1210 r. -
- e) 1343 r. -
- f) 1410 r. -

- Pomorza Gdańskiego w:

- g) 966 r. -
- h) 1117 r. -
- i) 1231 r. -
- j) 1295 r. -
- k) 1410 r. -
- l) 1470 r. -

10. Oto fragment drzewa genealogicznego Piastów, wpisz brakujące „ogniwa”:

(4 pkt)

- a) przydomek -
- b) imię i przydomek -
- c) imię żony -

Kim był Bolesław Chrobry dla Bolesława Szczodrego -

11. Zaznacz odpowiedź prawdziwą:

(12 pkt)

- a) Pod rządami Bolesława Szczodrego Polska należała do
 - A) obozu gregoriańskiego
 - B) obozu antygregoriańskiego
 - C) była neutralna
- b) Po Bolesławie Szczodrym następna koronacja w Polsce miała miejsce
 - A) 33
 - B) 219
 - C) 244
 - lata później
- c) Kolegiata w Tumie pod Łęczycą to przykład architektury
 - A) preromańskiej
 - B) romańskiej
 - C) gotyckiej
- d) w XIII w. Polska była przez pewien czas w unii personalnej z
 - A) Czechami
 - B) Litwą
 - C) z żadnym z tych państw
- e) Przemysław II pochodził po mieczu od
 - A) Władysława Wygnańca
 - B) Mieszka Starego
 - C) Kazimierza Sprawiedliwego
- f) Pierwszy, któremu Stolica Apostolska nadała tytuł prymasa był
 - A) Radzim Gaudenty
 - B) św. Stanisław
 - C) Mikołaj Trąba

16. Oto wydarzenia skupione wokół wojny stuletniej, podaj wydarzenie najstarsze i najmłodsze

(6 pkt):

- I)
a) „czarna śmierć”
b) żakeria
c) powstanie Watta Tyllera
d) desant Edwarda III na kontynencie

I)
najstarsze to

najmłodsze to

- II)
a) bitwa pod Azincourt
b) śmierć Edwarda III
c) wzięcie do niewoli Jana Dobrego
d) bitwa pod Crecy

II)
najstarsze to

najmłodsze to

- III)
a) podpisanie pokoju w Bretigny
b) bitwa pod Sluis
c) koronacja w Reims Karola VII
d) spalenie na stosie Joanny d' Arc

III)
najstarsze to

najmłodsze to

17. Podkreśl poprawną odpowiedź:

(15 pkt)

- a) Propagatorzy racjonalistycznej wykładni islamu to:
A) hanbalici B) mutazylici C) hanifici D) sunnici
- b) Dwuspadowy dach w architekturze sakralnej to dach:
A) pulpitowy B) siodłowy C) krzyżowy D) żebrowy
- c) Cesarz Fryderyk I Barbarossa utonął w rzece:
A) Łaba B) Sit' C) Ssarya D) Salef
- d) Chazarowie byli wyznawcami
A) arianizmu B) judaizmu C) katolicyzmu D) buddyzmu
- e) Wybór Awinionu na nową siedzibę przez Klemensa V spowodowany był:
A) sytuacją polityczną we Włoszech B) dogodniejszymi warunkami klimatycznymi
C) wypędzeniem papieża z Rzymu przez Francuzów D) zajęciem Rzymu przez wojska weneckie
- f) dawny język Irańczyków, inaczej średnioperski to
A) pahlawi B) aszanti C) ahemenidzki D) isfahański
- g) dobra dziedziczne, nie pochodzące z nadania na prawie lennym to
A) beneficja b) alodia d) prekaria d) apanaże
- h) w architekturze gotyckiej strzelista kamienna sterczyna, ozdobiona szeregami tzw. żabek wzdłuż krawędzi i zakończona kwiatonem to A) apsyda B) biforia C) nawa D) pinakiel
- i) funkcjonariusz stojący na czele gildii to
A) wielki mistrz B) gildmeister C) olderman D) cześnik
- j) U schyłku cesarstwa rzymskiego „villa” przekształciła się w:
A) zamek warowny B) folwark C) pałac D) zabudowania gospodarcze
- k) wojna, w której walczyły przeciw sobie rody Lancastrów i Yorków to wojna
A) 100-letnia B) „kartoflana” C) „Edwardów I Filipów” D) „dwóch róż”
- l) stolica Khmerów w II poł. XV w. to
A) Delhi B) Pnom Penh C) Angkor D) Malakka
- ł) Dekan to kraina w
A) Indiach B) Arabii C) Persji D) Chinach
- m) Obalenie panowania Mongołów w Chinach nastąpiło w roku
A) 1241 B) 1292 C) 1368 D) 1410
- n) państwem chrześcijańskim Afryce było
A) Mali B) Songhaj C) Monomotapa D) Etiopia

18. Uzupełnij teksty :

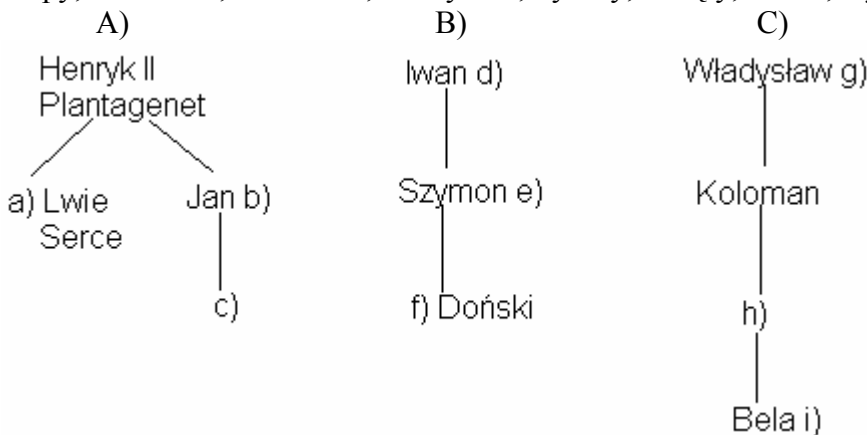
(pkt 18):

1. Ceremonię namaszczenia (*imie*) powtórzył osobiście papież Stefan III, kiedy w roku. 753 przybył do Francji, by prosić o pomoc przeciw..... Za cenę poparcia uzurpacji Karolingów przez papieża, król przełamał niechęć możnych do wojny i latem.....r. wyruszył do Italii. Aistulf przegrał i musiał wydać Frankom (*miasto*)..... i inne ziemie, które oni w roku oddali biskupowi Rzymu jako tzw. „Ojcowiznę Świętego” W ten sposób powstało władztwo terytorialne papieży.
2. Żywoć państwa łacińskiego w Palestynie byłby zapewne krótki, gdyby nie działalność jednego z braci z Boullion - On to po śmierci swego brata w „okrągłym” roku..... przejął władzę w(*miasto*). W ciągu kilkunastu lat odebrał.....(komu?) twierdze nadmorskie i narzucił władzę Królestwa innym państewkom łacińskim: hrabstwu....., księstwu..... i hrabstwu Edessy.
3. Z ducha scholastyki wyrosło popularne dzieło dominikanina włoskiego..... pt. “Złota Legenda”. Poetą tej samej epoki był urodzony weDante Alighieri, który nie tylko tworzył narodową poezję, ale też propagował zjednoczenie..... pod berłem cesarzy rzymskich W swym wielkim dziele p.t. bronił w poetyckiej formie założeń filozofii..... Prawdziwym przewrotem w rozpowszechnianiu słowa pisanego było wprowadzenie ruchomych czcionek, wynalezionych przez mogunckiego złotnika.....(nazwisko).

19. Poniżej zamieszczone są fragmenty trzech drzew genealogicznych(A,B,C) (12 pkt)

I) luki zaznaczone małymi literami wypełnij podanymi niżej imionami (4 spośród 5) i przydomkami (5 spośród 6), odpowiedzi wpisuj w ramkę obok !

Ślepy, bez Ziemi, Wilhelm I, Henryk III, Pyszny, Święty, Kalita, Dymitr, Wielki, Stefan II, Ryszard

a)	
b)	
c)	
d)	
e)	
f)	
g)	
h)	
i)	

II) Podaj nazwy państw w jakich panowały poszczególne „linie” władców:

A) B) C)